

KLAGANDE

1. Västtrafik AB

Ombud: Advokaterna Hanna Lundqvist och Erika Sköld

2. AB Göteborg – Styrso Skärgårdstrafik, 556128-4497

Ombud: Per-Owe Arfwedson och Ella Akenine

MOTPART

Torghatten AB, 559387-2749

Ombud: Advokat Sara Li Olovsson

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Jönköpings dom den 13 maj 2026 i mål nr 1119-26,
se bilaga A

SAKEN

Överprövning av upphandling enligt lagen (2016:1147) om koncessioner

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten upphäver förvaltningsrättens dom och avslår Torghatten
AB:s ansökan om överprövning.

Avgörandet är elektroniskt undertecknat

Dok.Id 406224

Postadress
Box 2203
550 02 Jönköping

Besöksadress
Hamngatan 11

Telefon
036-15 68 00 (vx)

E-post: kammarrattenijonkoping@dom.se
www.kammarrattenijonkoping.domstol.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:00

YRKANDEN M.M.

Västtrafik AB (Västtrafik) yrkar att kammarrätten ska avslå Torghatten AB:s ansökan om överprövning.

AB Göteborg – Styrso Skärgårdstrafik (Styrsobolaget) yrkar i första hand att kammarrätten ska avslå Torghatten AB:s ansökan om överprövning. I andra hand yrkar Styrsobolaget att kammarrätten ska visa målet åter till förvaltningsrätten för ny prövning.

Torghatten AB (Torghatten) motsätter sig ändring av förvaltningsrättens dom.

VAD PARTERNA ANFÖR

Västtrafik

Förvaltningsrätten har bedömt att den omständigheten att Styrsobolaget har angett fler än ett referensuppdrag medför att bolaget inte uppfyller samtliga krav och därmed skulle ha förkastats. Torghatten har dock inte gjort gällande att den omständigheten att flera referensuppdrag har angetts i sig innebär att kravet inte är uppfyllt. Förvaltningsrätten har därmed lagt omständigheter som inte har åberopats i målet till grund för sin bedömning. Målet behöver dock inte återförvisas, utan kammarrätten kan pröva frågan om kravuppfyllnad utifrån den information om referensuppdraget som finns i målet.

Förvaltningsrätten har bedömt att den omständigheten att Styrsobolaget har lämnat in fler referensuppdrag än vad som efterfrågats i upphandlingen har medfört att bolaget inte uppfyller samtliga obligatoriska krav. Den fråga som förvaltningsrätten har tagit ställning till är konsekvenserna av att en anbudsgivare i ett anbud anger överskottsinformation. Att i ett anbud ange

ytterligare information, utöver vad som har efterfrågats, medför inte att anbudet inte uppfyller kraven så länge överskottsinformationen inte ger något mervärde. Det innebär inte heller att anbudsgivaren har garderat sig.

Styrsöbolaget har, per definition, gett in ett referensuppdrag som uppfyller kravet. Att bolaget därutöver även har gett in ytterligare referensuppdrag kan rimligen inte förändra det faktum att det finns ett referensuppdrag som uppfyller det aktuella kravet. Koncessionsdokumentet innehåller inte något uttryckligt förbud mot att lämna in fler referensuppdrag än det antal som har efterfrågats. Styrsöbolaget har inte erhållit någon fördel eller på annat sätt gynnats av att ha angett fler referensuppdrag än det kravställda. Lika-behandlingsprincipen har således inte åsidosatts. Att förkasta ett anbud som uppfyller samtliga krav och innehåller all efterfrågad information, enbart för att det också innehåller ytterligare information, skulle strida mot proportionalitetsprincipen.

Styrsöbolaget

Förvaltningsrättens domskäl innebär att Styrsöbolagets anbud ska förkastas och bolaget har rätt att överklaga förvaltningsrättens dom.

Styrsöbolaget har inte beretts tillfälle att yttra sig i förvaltningsrätten trots att så borde ha skett. Vidare har förvaltningsrätten grundat sin bedömning på omständigheter som inte har åberopats i målet, eftersom Torghatten inte klart och tydligt har åberopat att Styrsöbolaget har angett fler än ett referensuppdrag som en omständighet de grundar sin talan på. Det saknas dock skäl att återförvisa målet till förvaltningsrätten.

Styrsöbolaget uppfyller kvalificeringskravet. Kravet avser att leverantören ska ange ett referensuppdrag som visar på motsvarande erfarenhet. Styrsöbolaget har uppfyllt detta krav genom att ange ett referensuppdrag som motsvarar de uppställda villkoren. Att Styrsöbolaget därtill har angett

ytterligare referensuppdrag förändrar inte att kravet är uppfyllt. Koncessionsdokumentet innehåller inte något uttryckligt förbud mot att ange fler än ett referensuppdrag. Det ska beaktas att det aktuella kravet på referensuppdrag är ett kvalificeringskrav och att det därmed syftar till att fastställa att leverantören har tillräcklig erfarenhet och kapacitet för att utföra det aktuella uppdraget. Ett sådant krav kan antingen vara uppfyllt eller inte och en anbudsgivare kan inte uppnå någon fördel genom att ange fler referensuppdrag. Styröbolaget har inte heller angett flera referensuppdrag i syfte att gardera anbudet, utan samtliga av de angivna referensuppdragen uppfyller kvalificeringskravet var för sig. Det vore oförenligt med proportionalitetsprincipen att utesluta Styröbolaget på den grunden att bolaget har lämnat mer information än vad som har efterfrågats.

Torghatten

Förvaltningsrättens domslut är formulerat så att det inte uttryckligen pekar ut att ett ingripande ska ske i Styröbolagets anbud, eller anger den konsekvens som förordnad rättelse innebär för Styröbolaget. Domen har inte en sådan påtaglig och precis inverkan på Styröbolagets ställning att Styröbolaget har rätt att överklaga den och Styröbolaget hade inte heller någon rätt att yttra sig i förvaltningsrätten.

Det stämmer inte att förvaltningsrättens bedömning är grundad på omständigheter som inte har åberopats av någon part i målet. Det framgår tydligt av domen att förvaltningsrätten har grundat sitt avgörande på att Styröbolaget har avvikit från det obligatoriska kravet på att ange ett enda referensuppdrag, något som har anförts av Torghatten.

Torghatten har gjort gällande att Styröbolaget inte har uppfyllt kravet på referensuppdrag vad gäller nybyggnation av fartyg (punkt c, referensuppdrag 3). Den uppfattningen har även bekräftats av förvaltningsrätten. Bristen i Styröbolagets anbud är primärt en formaliabrist. Kravet i

upphandlingen har varit att ange ett separat referensuppdrag för punkt c och kan omöjligen förstås som något annat än att ett, varken fler eller färre, referensuppdrag ska åberopas i anbudet. Genom att ange flera referensuppdrag har Styröbolaget brutit mot kravet i fråga. Ett anbud som inte uppfyller ett tydligt formaliakrav måste förkastas. Styröbolaget har angett tolv referensuppdrag och det är därmed inte fråga om en obetydlig överträdelse av formaliakravet. Överträdelsen har inneburit en klar fördel för Styröbolaget. Västtrafik synes ha gjort en sammanvägd bedömning av Styröbolagets tekniska och yrkesmässiga kapacitet, varvid samtliga angivna referensuppdrag har beaktats.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Styröbolagets talerätt

Förvaltningsrätten har lagt uppgivna brister i Styröbolagets anbud till grund för sin bedömning och så som förvaltningsrätten har utformat sitt domslut får avgörandet också anses innebära att Styröbolaget ska uteslutas från förnyad anbudsutvärdering. Styröbolaget har därför rätt att överklaga förvaltningsrättens dom (jfr rättsfallen HFD 2012 ref. 2, HFD 2011 ref. 29, HFD 2011 ref. 85 och HFD 2018 not. 17).

Förvaltningsrättens handläggning och prövning

Eftersom förvaltningsrättens avgörande får anses ha berört Styröbolaget borde förvaltningsrätten ha gett bolaget tillfälle att yttra sig i målet. Det saknas dock skäl att nu återförvisa målet till förvaltningsrätten för ny prövning, bland annat mot bakgrund av att Styröbolaget anser att det är tillräckligt att bolaget ges tillfälle att yttra sig i kammarrätten.

Kammarrätten anser vidare att förvaltningsrätten inte har lagt andra omständigheter till grund för sin bedömning än de som har förts fram av

Torghatten och de övriga parterna. Skäl för återförvisning finns därmed inte heller på denna grund.

Kravet avseende referensuppdrag

Det är Torghatten som har ansökt om överprövning av upphandlingen. Till stöd för sin talan har bolaget anfört att Styröbolaget har lämnat mer än ett referensuppdrag avseende referensuppdrag c, att det har stridit mot hur kravet på referensuppdrag är utformat i koncessionsdokumentet och att Västtrafik därför har brutit mot principerna om transparens och likabehandling genom att acceptera Styröbolagets anbud. En förutsättning för att ingripa mot upphandlingen är alltså att Styröbolaget har lämnat mer än ett referensuppdrag.

Parternas argumentation i kammarrätten bygger på tolkningen att referensuppdrag c ska röra ett specifikt fartyg. Styröbolagets referensuppdrag omfattar flera fartyg, vilket har lett till parternas oenighet kring om Styröbolagets anbud uppfyller kravet på referensuppdrag.

Kammarrätten konstaterar att det av koncessionsdokumentets punkt 1.4.6.3 bland annat framgår att anbudsgivare ska ha utfört liknande uppdrag som upphandlingsföremålet. Referensuppdrag c ska påvisa erfarenhet av nybyggnation av motsvarande fartyg, sett till skrovkonstruktion, material, produktionsmetod, framdrivningssystem, kapacitet (passagerarfartyg på minst 150 passagerare). Anbudsgivare kan lämna ett gemensamt eller två olika referensuppdrag för punkterna a och b, och ska ange ett separat referensuppdrag för punkt c. Av svarsfält j framgår också att det ska vara slutförd och godkänd leverans. Kravet utesluter alltså inte att referensuppdrag c omfattar nybyggnation av flera fartyg.

Kammarrätten har för prövningen haft tillgång till Styröbolagets fullständiga anbudssvar avseende referensuppdrag c. Kammarrätten kan

konstatera att Styröbolaget i sitt svar har angett endast ett referensuppdrag, som har utformats utifrån tolkningen att ett referensuppdrag i sig kan omfatta flera fartyg.

Mot denna bakgrund finner kammarrätten att Styröbolaget har lämnat ett, och endast ett, godtagbart referensuppdrag för punkt c och det har därför inte funnits anledning för Västtrafik att vare sig diskvalificera eller förkasta anbudet på grund av bristande kravuppfyllelse. Förvaltningsrättens dom ska därför upphävas och Torghattens ansökan om överprövning ska avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (KR-09).

I avgörandet har deltagit kammarrättsrådet Christina Fränngård (ordförande), kammarrättsrådet Erik Hannus (referent) och tf. kammarrättsassessorn Camilla Gollbo.

Föredragande har varit föredragande juristen Mikaela Andersson.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I JÖNKÖPING**

DOM
2026-05-13
Meddelad i Jönköping

Mål nr
1119-26

SÖKANDE

Torghatten AB, 559387-2749

Ombud: Advokaterna Sara Li Olovsson och Erik Edström

MOTPART

Västtrafik AB, 556558-5873

Ombud: Advokat Hanna Lundqvist och biträdande jurist Erika Sköld

SAKEN

Överprövning av upphandling enligt lagen (2016:1147) om koncessioner, LUK

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten beslutar att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse har gjorts i enlighet med skälen för domen.

BAKGRUND

Västtrafik AB har genomfört en upphandling benämnd *Båt 2027 Södra Skärgården i Göteborg (dnr 1-219-25)*. Upphandlingen har genomförts som ett konkurrensutsatt förfarande enligt artikel 5.3 i EU:s kollektivtrafikförordning (EG) 1370/2007, 4a kap. 6 § lag (2010:1065) om kollektivtrafik samt däri hänvisade bestämmelser i lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner (LUK).

I upphandlingen har anbud från Torghatten AB och AB Göteborg – Styrso Skärgårdstrafik (Styrsoöbolaget) inkommit. Torghatten, som genom tilldelningsbeslutet inte tilldelades avtal i upphandlingen, har ansökt om överprövning.

Avgörandet är elektroniskt undertecknat

Besöksadress
Hamngatan 15

Telefon
036-156600, 8.30-12, 13-15

Öppettider
måndag–fredag
08:30–16:00

Postadress
Box 2201
550 02 Jönköping

E-post
forvaltningsrattenijonkoping@dom.se
Webbplats
www.forvaltningsrattenijonkoping.domstol.se

Förvaltningsrätten har genom dom den 19 januari 2026 i mål nr 4831-25 beslutat att bl.a. avslå Torghattens ansökan om överprövning. Domen överklagades till Kammarrätten i Jönköping som beslutade att upphäva förvaltningsrättens dom och visa målet åter för ny handläggning (beslut den 5 mars 2026 i mål nr 326-26). Kammarrättens beslut har i huvudsak motiverats med att de uppgifter som fanns i målet inte garanterade en effektiv överprövning av upphandlingen och att förvaltningsrätten därmed, i enlighet med Torghattens yrkande härom, borde ha hämtat in vissa handlingar för en självständig granskning inför avgörandet. I kammarrättens beslut anges även att förvaltningsrätten förefaller att inte ha tagit ställning till samtliga grunder som Torghatten har anfört till stöd för sin talan.

Upphandlingsdokumentet

Av upphandlingsdokumentet framgår bl.a. följande i för prövningen relevanta delar.

1.4.6.3 Teknisk och yrkesmässig kapacitet

Anbudsgivaren ska ha tillräcklig teknisk och yrkesmässig kapacitet för att genomföra Trafikåtagandet. Anbudsgivaren anses ha tillräcklig teknisk och yrkesmässig kapacitet om denne har utfört referensuppdrag enligt nedanstående krav:

Anbudsgivaren ska ha utfört liknande uppdrag. Med liknande avses uppdrag som uppfyller följande krav:

- a. Uppdraget ska ha varit av samma art som det upphandlingen avser, det vill säga passagerartrafik med båt. Uppdraget ska helt eller delvis ha utförts under de senaste tre (3) åren, räknat från sista anbudsdag. Pågående referensuppdrag accepteras.*
- b. Anbudsgivaren ska under den senaste treårsperioden räknat från sista anbudsdag ha ägt minst ett passagerarfartyg som nyttjats i trafik.*
- c. Anbudsgivaren ska ha erfarenhet av nybyggnation av motsvarande fartyg, sett till skrovkonstruktion, material, produktionsmetod, framdrivningssystem, kapacitet (passagerarfartyg på minst 150 passagerare).*

Anbudsgivaren kan antingen ange ett referensuppdrag som omfattar både punkt a och punkt b, eller två referensuppdrag som omfattar var sin punkt.

Anbudsgivaren ska ange ett separat referensuppdrag för punkt c (referensuppdrag 3). Anbudsgivaren ska redovisa referensuppdraget genom att nedan fylla i efterfrågad information om uppdraget.

i. Referensuppdrag 3 - Beskrivning av nybyggnation av fartyg med liknande konstruktion, skrovkonstruktion, material, produktionsmetod, framdrivningssystem, kapacitet (passagerarfartyg på minst 150 passagerare): Fritext	Generell del
j. Referensuppdrag 3 - Tidsperiod för uppdraget (ska vara slutförd och godkänd leverans): Fritext	Generell del
k. Referensuppdrag 3 - Uppdragsgivare för uppdraget: Fritext	Generell del
l. Referensuppdrag 3 - Referent för uppdraget (namn, telefonnummer och e-post): Fritext	Generell del

YRKANDEN

Torghatten yrkar att förvaltningsrätten ska besluta att upphandlingen ska rättas genom att en ny bedömning av anbuderna sker, där Styröbolagets inte kvalificeras.

Västtrafik anser att ansökan ska avslås.

VAD PARTERNA ANFÖR

Torghatten

Det ifrågasätts om Styröbolaget har kunnat ange ett referensuppdrag som uppfyller kraven som helhet, inte endast avseende material. Olika tänkbara referensuppdrag har olika brister.

I sina yttranden hänvisar Västtrafik genomgående till *de fartyg* som Styröbolaget har angett inom ramen för referensuppdraget, utan att göra gällande att ett specifikt referensuppdrag angetts som uppfyller kraven. Det är således klarlagt att Styröbolaget har angett mer än ett referensuppdrag som *Referensuppdrag 3*. Prövningen av Styröbolagets anbud måste emellertid ske utifrån ett angivet och utpekat referensuppdrag, som ska uppfylla

upphandlingens krav. Västtrafik borde härmed rätteligen ha förkastat Styröbolagets anbud - såsom anförts i yttrande den 30 oktober 2025 i mål nr 4831-25. Förutnämnt skäl för att Styröbolaget inte uppfyller referenskravet utgör inte nya omständigheter enligt LUK. Torghatten har alltså inom preklusionsfristen anført omständigheter hänförliga till att Styröbolagets anbud ska förkastas med hänvisning till brister i *Referensuppdrag 3*. De ytterligare skäl som anfördes i yttrandet den 30 oktober 2025 utgjorde endast en vidareutveckling och konkretisering av hur Styröbolagets anbud brister i det avseendet. Om skälen mot förmodan bedöms utgöra nya omständigheter har det dock inte kunnat åberopats inom fristen. Detta eftersom den utveckling av talan som skedde i och med yttrandet var en direkt följd av att Västtrafik i yttrande den 22 oktober 2025 hade lämnat information om Styröbolagets referensuppdrag som inte framkommit i tidigare inlagor eller av de sekretessmaskerade anbudshandlingar som bolaget tidigare har fått ut. Torghatten har därtill gjort vad som ankommer på bolaget för att få ta del av konkret information om Styröbolagets åberopade referensuppdrag inom fristen. Det som har anförts i yttrandet den 30 oktober 2025 ska därför beaktas i prövningen.

Västtrafik

Styröbolaget uppfyller det ställda kravet på teknisk och yrkesmässig kapacitet avseende referensuppdrag 3, vilket framgår av inlämnat anbud. Samtliga fartyg som Styröbolaget har angett och som bedömts självständigt uppfylla kravet är motsvarande de offererade fartygen vad avser såväl skovkonstruktion, materialval, produktionsmetod, framdrivningssystem som kapacitet. Referensuppdraget uppfyller därmed samtliga ställda krav. Huruvida Styröbolagets anbud uppfyller det aktuella kravet har därtill prövats med utgångspunkt i *ett* angivet referensuppdrag. Det är således inte relevant huruvida Styröbolaget i anbudet har angett ett eller flera referensuppdrag. Att Styröbolaget har angett ett referensuppdrag som uppfyller kravet framgår av

den omaskade versionen av referensuppdraget som förvaltningsrätten har tagit del av.

För det fall förvaltningsrätten finner att Torghatten i sitt yttrande den 30 oktober 2025 (i mål nr 4831-25) har framfört nya grunder ska dessa inte beaktas i enlighet med LUK.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Gällande regler

Upphandlande myndigheter och enheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Upphandlingar ska vidare genomföras i enlighet med principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet. En upphandling får inte utformas i syfte att undanta den från lagens tillämpningsområde och får inte heller utformas i syfte att begränsa konkurrensen så att vissa leverantörer gynnas eller missgynnas på ett otillbörligt sätt (4 kap. 1-3 §§ LUK).

Efter ansökan av en leverantör som anser sig ha lidit eller kunna komma att lida skada får allmän förvaltningsdomstol överpröva en upphandling. om den upphandlande myndigheten eller enheten har brutit mot de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts (16 kap. 4 § och 6 § LUK).

En omständighet som den sökande leverantören åberopar till grund för sin talan senare än tre veckor från den dag då ansökan om överprövning kom in till förvaltningsrätten får beaktas av rätten endast om leverantören gör sannolikt att den inte har kunnat åberopa omständigheten tidigare eller annars har haft giltig ursäkt att inte göra det (16 kap. 5 b § LUK).

En upphandlande myndighet är, under förutsättning att de gemenskapsrättsliga principerna iakttas, fri att bestämma hur upphandlingsdokumenten ska utformas och vilka kriterier som ska vara uppfyllda för tilldelning av kontrakt. En förutsättning för att underlaget ska kunna uppfylla sin konkurrensuppsökande funktion är att potentiella leverantörer kan vara säkra på att de obligatoriska krav som ställs i underlaget upprätthålls under hela förfarandet. Anbud som inte uppfyller obligatoriska krav ska normalt förkastas. Att ändå anta ett sådant anbud strider mot likabehandlingsprincipen, vilket har fastslagits av såväl EU-domstolen (C-336/12 Manova) som Högsta förvaltningsdomstolen (HFD 2016 ref. 37 I och II). Avgörandena innebär att obligatoriska krav strikt ska upprätthållas och utgör även hinder mot att godta anbud som nästan eller ungefärligen uppfyller ett obligatoriskt krav.

Förvaltningsrättens bedömning

Inledningsvis konstateras att det i mål om ingripande enligt LOU som huvudprincip gäller att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig på ett klart sätt ska ange på vilka omständigheter talan grundas, där domstolens prövning är begränsad till de grunder som parten har åberopat (se RÅ 2009 ref. 69). Parten måste också konkretisera på vilket sätt en påtalad brist har medfört att denne lidit eller riskerat att lida skada, och har bevisbördan för påståendet (HFD 2013 ref. 53).

Preklusion

Det är den sökandens ansvar att åberopa omständigheter till grund för sin talan inom preklusionsfristen, samt att efter fristens utgång föra fram eventuella skäl för att en åberopad ny omständighet ska beaktas av förvaltningsrätten. Med omständigheter avses här endast s.k. rättsfakta. Varken s.k. bevisfakta eller bevis omfattas således. Omständigheter som kan bli föremål för preklusion är t.ex. sådana konkreta fel i upphandlingen som skulle kunna läggas till grund för ingripande eller ogiltighet. Med hänsyn till upphandlingsmålens komplexitet bör det finnas ett förhållandevis stort utrymme för leverantören att utveckla och

förtydliga sin talan. Det finns inte heller något som hindrar rätten från att beakta ny rättslig argumentation. Om sökanden inledningsvis endast har åberopat att upphandlingen strider mot en viss regel och sedan, efter det att fristen har gått ut, beskriver vad felet består i, bör dock kompletteringen inte beaktas. Ett exempel på en situation då leverantören inte har kunnat åberopa omständigheten tidigare är när den först efter det att fristen för åberopande har gått ut får kännedom om förhållanden av betydelse för ansökan. Så kan t.ex. vara fallet när uppgifter i en allmän handling lämnas ut till sökanden först efter överklagande till domstol. För att undantaget ska bli tillämpligt krävs dock att leverantören har gjort de efterforskningar och vidtagit de åtgärder som varit möjliga och rimliga att göra inom fristen (se prop. 2021/22:120 s. 85).

Bolaget har i sin ansökan om överprövning den 29 september 2025 (mål nr 4831-25) gjort gällande att Styröbolaget inte borde ha kvalificerats i upphandlingen med anledning av att det inte uppfyller kvalificeringskravet på teknisk och yrkesmässig kapacitet vad gäller referensuppdrag som innebär erfarenhet av viss nybyggnation av fartyg. Detta med anledning av att det finns sådana brister i Styröbolagets samtliga fartyg att det inte kan ha lämnat ett godkänt referensuppdrag i upphandlingen. Bolaget har därefter den 30 oktober 2025, dvs. efter preklusionsfristen om tre veckor, framfört att Styröbolaget har angett flera uppdrag som bevis på relevant erfarenhet och att detta står i strid med kravets ordalydelse.

Det framgår av handlingarna i målet att Torghatten har fått kännedom om ovan nämnd omständighet först genom Västtrafiks yttrande till förvaltningsrätten den 22 oktober 2025. Handlingarna visar vidare att bolaget har gjort vad som ankommer på det för att ta del av Styröbolagets anbud, men att Västtrafik av sekretesskäl inte har kunnat redogöra närmare för Styröbolagets offererade fartyg eller vilket/vilka referensobjekt Styröbolaget har angett.

Omständigheten har alltså inte kunnat åberopas inom treveckorsfristen och ska därför inte omfattas av regeln om preklusion (jfr Kammarrätten i Stockholms

dom 2026-03-31 i mål nr 4805-25 och Kammarrätten i Jönköpings dom 2024-06-11 i mål nr 622-24).

Krav avseende referensuppdrag

I det i målet aktuella upphandlingsdokumentet framgår att anbudsgivaren ska ange ett separat referensuppdrag för punkt c (referensuppdrag 3). Anbudsgivare ska alltså endast lämna ett referensuppdrag för att visa att den har erfarenhet av nybyggnation av motsvarande fartyg sett till ett antal uppräknade egenskaper. Det aktuella kravet har alltså formulerats som ett obligatoriskt krav, vilka i regel ska vara uppfyllda för att anbud ska antas.

Förvaltningsrätten beaktar i detta sammanhang att den upphandlande myndigheten har ett visst tolkningsföreträde beträffande skrivningar i de egna upphandlingsdokumenten så länge tolkningsföreträdet tillämpas inom ramen för de upphandlingsrättsliga principerna. Rätten konstaterar vidare att den bakomliggande tanken med att referenser ska lämnas vid anbud är att referenserna ska ge en rättvisande och objektiv bild av hur leverantören tidigare har utfört liknande uppdrag. Tanken med referenser kan däremot inte anses vara att leverantörer själva ska kunna välja vilken bild av dem som ska visas. Västtrafiks tillämpning av ovan angett krav i förhållande till prövningen av Styröbolagets anbud bedöms däremot stå i strid med den upphandlingsrättsliga regleringen. Detta eftersom det klart framgår av upphandlingsdokumentet att anbudsgivarna ska ange ett referensuppdrag som visar att aktuellt krav är uppfyllt, vilket innebär att upphandlingsföreskrifterna inte har öppnat för att anbudsgivare ska kunna gardera sitt anbud genom att ange flera referensuppdrag.

Det framgår av Styröbolagets omaskade anbud att bolaget har uppgett flera referensuppdrag. Att Västtrafik har bedömt att flera av de angivna referensuppdragen uppfyller de uppställda kraven i upphandlingen innebär inte att Västtrafik har haft utrymme att frånga kravet om att anbudsgivare endast

ska ange ett referensuppdrag. Mot denna bakgrund kan Västtrafiks åtgärd att ändå utvärdera Styröbolagets anbud inte anses förenligt med principen om likabehandling. Styröbolagets anbud borde således rätteligen inte ha kvalificerats i upphandlingen.

Torghatten, som vid utvärderingen har placerats som nummer två, har mot bakgrund av ovan anförda omständigheter i vart fall riskerat att lida skada. Det finns således grund för ingripande med stöd av LUK. Ansökan om överprövning ska därför bifallas på så sätt att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse har gjorts i enlighet med hur kraven har beskrivits i upphandlingsföreskrifterna.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Avgörandet kan överklagas. Information om detta finns i bilaga 1 (FR-05).

Sylvia Rosén

Rådmannen Sylvia Rosén har avgjort målet. Föredragande jurist har varit Jasmine Jonasson.

Hur man överklagar

FR-05

Den som inte är nöjd med förvaltningsrättens beslut kan överklaga. Här framgår hur det går till.

Närmare regler finns i den lag som gäller för målet, se rutan längst ner på nästa sida för hänvisningar.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som ni fick del av beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För myndigheten räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om ni exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Tänk på detta i mål om överprövning av upphandling

I vissa fall kan myndigheten ingå avtal efter 10 dagar från det att domstolen avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut, och i vissa fall får myndigheten ingå avtal omedelbart. Efter att avtal har slutits får kammarrätten inte överpröva upphandlingen. Detta gäller alltså även om tiden för överklagande fortfarande gäller.

Gör så här

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför ni tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring ni vill ha och varför ni tycker att kammarrätten ska ta upp ert överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis ni vill hänvisa till. Förklara vad ni vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå er: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om ni har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten – adressen finns i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har ni tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om ni *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt ni vill föra fram.

Vill ni veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om ni har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

För fullständig information, se:

- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, 20 kap.
- lag (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, 16 kap.
- lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner, 16 kap.

Hur man överklagar

KR-09

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga det till Högsta förvaltningsdomstolen. Överklagandet ska skickas till kammarrätten. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet.

I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen senast den dag tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen är en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Tänk på detta i mål om överprövning av upphandling

I vissa fall kan myndigheten ingå avtal efter 10 dagar från det att domstolen avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut, och i vissa fall får myndigheten ingå avtal omedelbart. Efter att avtal har slutits får Högsta förvaltningsdomstolen inte överpröva upphandlingen. Detta gäller alltså även om tiden för överklagande fortfarande gäller.

Närmare regler finns i den lag som gäller för målet, se rutan längst ner på nästa sida för hänvisningar.

Prövningstillstånd i Högsta förvaltningsdomstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta förvaltningsdomstolen ska pröva ett överklagande. Högsta förvaltningsdomstolen får meddela prövningstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rätts-tillämpningen att överklagandet prövas, eller
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller kammarrättens beslut. Det är därför viktigt att du i överklagandet tar med allt som du vill föra fram.

Så här gör du

1. Skriv kammarrättens namn, målnummer och beslutsdatum.
2. Förklara vilken ändring du vill ha och varför du tycker att beslutet ska ändras.
3. Förklara varför du anser att Högsta förvaltningsdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd ovan).
4. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Bifoga de skriftliga bevis du hänvisar till om de inte redan finns i målet.
5. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer. Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om hur domstolen kan nå dig: e-postadresser, postadresser,

och telefonnummer. Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.

6. Skicka eller lämna in överklagandet till kammarrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Kammarrätten kontrollerar att överklagandet har kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet, och då står kammarrättens beslut fast.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar kammarrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta förvaltningsdomstolen.

Har du tidigare fått handlingar med förenklad delgivning kan även Högsta förvaltningsdomstolen skicka handlingar på detta sätt.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med kammarrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

För fullständig information, se:

- lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, 20 kap.
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, 16 kap.
- lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner, 16 kap.